Παράνομοι περιορισμοί στο λιανικό εμπόριο

Της Μαρίας Κοζάκου*

Με μια άκρως ενδιαφέρουσα απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Τσεχίας (Pl. US 106/20) επί της αίτησης εξήντα τριών (63) Τσέχων γερουσιαστών, κρίθηκε ως αντισυνταγματικό το διάταγμα με το οποίο απαγορεύθηκε η λειτουργία καταστημάτων λιανικής πώλησης και παροχής υπηρεσιών σε εγκαταστάσεις, με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας SARS CoV-2.

Η Τσεχική κυβέρνηση, τον Σεπτέμβριο του 2020 κήρυξε τη χώρα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Ακολούθως, απαγόρευσε τη λειτουργία καταστημάτων λιανικής πώλησης και παροχής υπηρεσιών, πλην ορισμένων εξαιρέσεων (τριάντα έξι). Το μέτρο αυτό, ενσωματώνετο (κατ' ουσίαν το ίδιο) σε σειρά νέων, διαδοχικών και μικρής χρονικής ισχύος διαταγμάτων, με αποτέλεσμα η συνολική ισχύς της απαγόρευσης να διατηρείται για μήνες. Έχοντας υπόψη το γεγονός αυτό, παρά το ότι, κατά το χρόνο εκδίκασης της αίτησης, η ισχύς των αρχικά προσβαλλόμενων διαταγμάτων είχε λήξει, το Δικαστήριο αποδέχτηκε σχετικά αιτήματα τροποποίησης της αίτησης, ώστε να τεθεί προς δικαστικό έλεγχο η συνταγματικότητα του τελευταίου, εν ισχύ, διατάγματος που περιελάβανε το επίδικο μέτρο.

> ***Αντισυνταγματικό το μέτρο απαγόρευσης της λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης σύμφωνα με απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Τσεχίας***

Στον πυρήνα της επιχειρηματολογίας των αιτητών ήταν η παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των επιχειρηματιών, αφού ορισμένες επιχειρήσεις εξαιρέθηκαν από την απαγόρευση, με κριτήριο το είδος των προϊόντων/υπηρεσιών που πρόσφεραν. Αφού το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι υπήρχε διαφορετική μεταχείριση συγκρίσιμων ομάδων/ατόμων και ότι εναποτίθετο βάρος σε ορισμένους εξ' αυτών, προχώρησε στην εξέταση του κατά πόσο η διαφορετική μεταχείριση ήταν δικαιολογημένη, δηλαδή α) εάν επιδίωκε θεμιτό σκοπό και β) εάν τηρούσε την αρχή της αναλογικότητας.

Το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο σκοπός για τον οποίο υιοθετήθηκε το μέτρο ήταν νόμιμος και θεμιτός. Δεν αρκεί, όμως, αυτό για να κριθούν ως νόμιμοι οι περιορισμοί. Κατά τη θέσπιση νομοθεσίας ή μέτρου που περιορίζει θεμελιώδη δικαιώματα, απαιτείται η παρουσίαση μιας ορθολογικής και εξωτερικά αναγνωρίσιμης λογικής και πειστικής αιτιολογίας για την επιλογή αυτή, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να υπάρχουν επαρκή στοιχεία και δεδομένα, ώστε να αποκλείεται το ενδεχόμενο αυθαιρεσίας.

Παρ' όλα αυτά, το Δικαστήριο δέχτηκε ότι, σε περιπτώσεις όπου η νομοθεσία, υιοθετείται εν μια νυκτί, για να ανταποκρίνεται σε μια περίπλοκη πραγματική κατάσταση, η εξέλιξη της οποίας είναι δύσκολο να προβλεφθεί, υπάρχει ένας βαθμός συγκράτησης όσον αφορά τον επακόλουθο δικαστικό έλεγχο και δεν υπάρχουν υπερβολικές απαιτήσεις ως προς την αιτιολογία (π.χ. άρτια αιτιολογική έκθεση), ούτε αναμένεται από την κυβέρνηση να βρει και να δικαιολογήσει απόλυτα (μάλλον υποθετικές) «βέλτιστες λύσεις» για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Παρά την αναγνώριση αυτής της ευελιξίας, όμως, το Δικαστήριο δεν είναι δυνατόν να δεχτεί το δεύτερο άκρο.

Ακόμα και στην περίπτωση που η χώρα βρίσκεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, είναι απαραίτητο να διασφαλίζονται και να γίνονται σεβαστές οι ελάχιστες εγγυήσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ απαγορεύεται η αυθαιρεσία της κρατικής εξουσίας σε ένα κράτος δικαίου. Η κυβέρνηση πρέπει να είναι σε θέση να αιτιολογήσει κάθε απόφασή της ορθολογικά και οι λόγοι για την επιβολή των μέτρων να είναι φανεροί και πειστικοί, όχι μόνο διότι η αιτιολόγηση είναι απαραίτητη βάση για τον δικαστικό έλεγχο, αλλά και για την κοινωνική αποδοχή και συνεπώς για τη νομιμότητα των μέτρων. Ακόμη και η πρακτική αβεβαιότητα και η έλλειψη τέλειας πληροφόρησης δεν συνεπάγεται ελευθερία της κυβέρνησης να κάνει «οτιδήποτε», χωρίς να εξετάζει λιγότερο επαχθείς επιλογές, στηριζόμενη μόνο στο ένστικτο ή τον πολιτικό συμβιβασμό. Δεν είναι δυνατόν επίσης να τα απαγορεύει «όλα» γενικά και χωρίς αιτιολόγηση, με ένα διάταγμα και με τη μορφή εξαιρέσεων - που κατά το Δικαστήριο έμοιαζαν με «τηλεφωνικό κατάλογο» - ορισμένες επιχειρήσεις να «επιτρέπεται» να λειτουργούν (και πάλι χωρίς καμία αιτιολόγηση και χωρίς να καθορίζει η Κυβέρνηση γιατί θεωρούσε κάποιες υπηρεσίες/παροχές ουσιώδεις ή μη).

Σημαντικό στοιχείο το οποίο έλαβε υπόψη το Δικαστήριο ήταν και το ότι η πανδημία ήταν γνωστή από το Μάρτιο του 2020 και άρα ήταν αναγκαίο, κατά την εξέταση της συνταγματικότητας του μέτρου, να τεθούν υψηλότερες απαιτήσεις στην αιτιολόγηση των παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων από ό,τι στην περίπτωση της άμεσης ανταπόκρισης στην αρχή της πανδημίας. Τούτο, μεταξύ άλλων, διότι είχε στη διάθεσή της η κυβέρνηση πολύ περισσότερες πληροφορίες, πρακτική εμπειρία αλλά και χρόνο, να επανεξετάσει και να δικαιολογήσει δεόντως τα προσβαλλόμενα μέτρα. Επιπρόσθετα, διότι η μακροχρόνια και επαναλαμβανόμενη παρέμβαση σε θεμελιώδες δικαίωμα (εν προκειμένω στο δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος) είναι πολύ πιο επεμβατική και «επώδυνη» από έναν βραχυπρόθεσμο και προσωρινό περιορισμό.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η απόφασή του δεν θα καταργήσει τους σχετικούς περιορισμούς, καθώς η ισχύς του διατάγματος, έληξε πριν τη δημοσίευση της απόφασης. Ωστόσο, τα συμπεράσματα που εκτίθενται στο σκεπτικό αυτής της απόφασης είναι θεμελιώδη, καθώς συνιστούν ένα είδος «memento» (υπενθύμισης) για πιθανά νέα περιοριστικά μέτρα. Ανοίγουν επίσης το δρόμο για αξιώσεις εναντίον του τσεχικού κράτους, από όσους επηρεάστηκαν από τους αντισυνταγματικούς περιορισμούς.

* Δικηγόρος, ELIAS NEOCLEOUS & CO LLC, δικαστηριακό τμήμα, γραφείο Λευκωσίας

* Μετάφραση απόφασης: JUDr. Olga Slehoferova, Attorney at Law, ELIAS NEOCLEOUS & CO s.r.o., Prague office

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια και τα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα

Της Λένιας Γεωργιάδου*

Έρευνα επί έρευνας και συζήτηση επι συζήτησης για τα τα δάνεια των ΠΕΠ. Τα πολιτικά πρόσωπα έχουν το δικαίωμα στον δανεισμό από τραπεζικά ιδρύματα, όπως και κάθε πολίτης. Όμως, υπάρχει μια σημαντική, μια ουσιαστική διαφορά που πρέπει να κάνει τα ΠΕΠ να είναι διπλά προσεκτικά με τη συμπεριφορά τους. Είναι οι εκλεγμένοι «άρχοντες», που εκπροσωπούν τον κόσμο, που νομοθετούν και παίρνουν αποφάσεις για το κοινό καλό (τουλάχιστον έτσι πρέπει να είναι) και όχι για εξυπηρέτηση συμφερόντων, είτε του δικού τους προσωπικού συμφέροντος ή οποιωνδήποτε άλλων. Παράλληλα, οφείλουν να δίδουν το καλό παράδειγμα με τη συμπεριφορά και το ήθος τους. Πότε επιτέλους θα εφαρμοστεί ο κώδικας ηθικής και δεοντολογίας για τους πολιτικούς, που αποτελεί, για κάθε οργανισμό, τους κανόνες συμπεριφοράς και ηθικής εντός και εκτός του οργανισμού. Να είμαστε σωστοί, να είμαστε διαφανείς.

> ***Να μην πιάνονται από νομοτεχνικά θέματα, να υπεκφεύγουν και να οδηγούμαστε σε ατιμωρησία. Η ατιμωρησία έβλαψε σοβαρά τον τόπο***

Τα δάνεια που οποιοσδήποτε παίρνει, προέρχονται από τις αποταμιεύσεις και τις καταθέσεις του κόσμου. Γι' αυτό, όλοι οι δανειζόμενοι έχουμε υποχρέωση να τιμούμε τις συμβατικές μας υποχρεώσεις και να αποπληρώνουμε τα δάνεια μας. Και αν προκύψουν οικονομικές δυσκολίες, οι δανειζόμενοι οφείλουν να προσεγγίσουν το τραπεζικό ίδρυμα που έδωσε το δάνειο, να συζητήσουν τα προβλήματα και να βρουν συναινετικές λύσεις. Εκείνοι που άφησαν τα δάνεια απλήρωτα για χρόνια, ή που έχουν χαρακτηριστεί «μη συνεργάσιμοι» δεν έχουν τόπο στην πολιτική. Όχι μόνο διότι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους, αλλά και διότι δεν δίδουν το σωστό παράδειγμα, ως οφείλουν. Έχει γραφτεί επανειλημμένα, σε αναφορές ευρωπαϊκών θεσμών και διεθνών οίκων αξιολόγησης, ότι στην Κύπρο υπάρχει η κακή κουλτούρα, η κακή πρακτική μη αποπληρωμής δανείων. Υπάρχουν περιπτώσεις που δάνεια παραμένουν απλήρωτα για πολλά χρόνια και δεν σχετίζονται καθόλου με τις συνέπειες της πανδημίας covid 19.

Είναι γνωστό πλέον ότι ο Συνεργατισμός οδηγήθηκε στη διάλυση διότι τον ρήμαξαν το πολιτικό σύστημα και τα κόμματα. Πάθαμε από την κρίση, αλλά δε μάθαμε, τα παθήματα δεν μας έγιναν μαθήματα. Είναι καιρός να εφαρμοστούν με αυστηρότητα οι νόμοι, ο κώδικας συμπεριφοράς δεοντολογίας και ηθικής και η παραδειγματική τιμωρία. Και οι λαοί που δεν μαθαίνουν από τα παθήματα τους, δεν προχωρούν μπροστά, δεν προοδεύουν.

Είναι ουσιαστικό να δοθεί η έκθεση του Γενικού Ελεγκτή με ΟΝΟΜΑΤΑ στη δημοσιότητα. Οι πολιτικοί και το πολιτικό σύστημα δεν πρέπει να επικαλούνται νομοτεχνικά εμπόδια, όπως το θέμα προστασίας προσωπικών δεδομένων, για να μην εφαρμόζουν τη διαφάνεια. Η προστασία προσωπικών δεδομένων αλλού στοχεύει, για άλλο σκοπό έγινε και αυτό το σκοπό μόνο πρέπει να εξυπηρετεί, όχι να αποτελεί καταφύγιο για μη εφαρμογή της αναγκαίας διαφάνειας. Ακόμη και αν εγείρεται θέμα προστασίας προσωπικών δεδομένων, οφείλουν οι ίδιοι οι βουλευτές, τα ίδια τα πολιτικά πρόσωπα, να δηλώσουν ότι παραιτούνται από οποιαδήποτε κάλυψη ή προστασία που τους παρέχει η νομοθεσία και να επιτρέψουν δημοσιοποίηση. Ο κόσμος θέλει και πρέπει να γνωρίζει. Διαφορετικά, προστίθεται ακόμη ένα σημάδι παρακμής του πολιτικού συστήματος και επαυξάνεται η απαξίωση από τον κόσμο για τους πολιτικούς και την πολιτική.

Η διαφάνεια είναι βασικός πυλώνας της Δημοκρατίας και η τιμωρία, με ένα σύστημα δικαιοσύνης που να λειτουργεί αμερόληπτα, με γνώμονα το πνεύμα της κάθε νομοθεσίας, είναι επίσης ουσιαστικός πυλώνας. Όχι να πιάνονται από νομοτεχνικά θέματα, να υπεκφεύγουν και να οδηγούμαστε σε ατιμωρησία. Η ατιμωρησία έβλαψε σοβαρά τον τόπο.

* Οικονομολόγος

Σημαντικός πυλώνας τα επενδυτικά ταμεία

Της Μαρίας Παναγιώτου*

Η απόφαση που πάρθηκε στο αποκορύφωμα της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης στην Κύπρο, για ανάπτυξη του τομέα των Επενδυτικών Ταμείων, αποδεικνύεται σε σύντομο χρονικό διάστημα ως ιδιαίτερα επιτυχημένη. Μέσα σε περίπου μία πενταετία, η Κύπρος κατόρθωσε να προσελκύσει σημαντικό αριθμό Ταμείων, Συλλογικών και Εναλλακτικών Επενδύσεων. Σήμερα, τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία αυτών των οργανισμών ξεπερνούν τα 8 δισ. ευρώ και τα οφέλη που δημιουργούνται αφορούν ολόκληρη την οικονομία: Αύξηση φορολογικών εσόδων, νέες εξειδικευμένες θέσεις εργασίας, προσέλκυση εργαζομένων υψηλής εισοδηματικής στάθμης από το εξωτερικό, συνεισφορά στην ενίσχυση του ονόματος της χώρας ως κέντρο παροχής υπηρεσιών σε μία περίοδο η οποία περιλαμβάνει ιδιαίτερες προκλήσεις και επενδύσεις στην πραγματική οικονομία.

> ***Δημιουργούν εξειδικευμένες θέσεις εργασίας και χρηματοδοτούν βιώσιμα έργα ανάπτυξης***

Αντιλαμβανόμαστε πλήρως πως μέσα σε μερικά χρόνια δεν είναι εύκολο να συγκριθείς με παραδοσιακούς προορισμούς για επενδυτικά ταμεία, όπως το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία, η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Χρειάζεται χρόνος, αποδείξεις και συγκριτικά πλεονεκτήματα. Είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι επειδή το νομοθετικό και το ρυθμιστικό πλαίσιο στην Κύπρο δεν έχει να ζηλέψει τίποτα σε σύγκριση με ανταγωνιστικούς προορισμούς. Τόσο ο Κυπριακός Σύνδεσμος Επενδυτικών Ταμείων (Cyprus Investment Funds Association), όσο και οι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται από τον ιδιωτικό τομέα, παρακολουθούν τις εξελίξεις διαρκώς και σε συνεργασία, στο βαθμό του θεμιτού, με τον επόπτη -την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς- και το υπουργείο Οικονομικών, εκσυγχρονίζουν αναλόγως το τοπικό ρυθμιστικό πλαίσιο χωρίς να ξεφεύγει από τους κοινούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άλλωστε, η ισχυρή εποπτεία αποτελεί μία δικλείδα ασφαλείας την οποία επιδιώκουν τόσο οι διαχειριστές επενδυτικών ταμείων όσο και οι ίδιοι οι επενδυτές. Σ' αυτά τα πλαίσια, ευελπιστούμε ότι εντός του 2021 θα εγκριθούν νέες σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως η απλοποίηση του φορολογικού πλαισίου και η νομοθεσία η οποία θα ρυθμίζει τη διαχείριση (Fund Administration) των Επενδυτικών Ταμείων.

Ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της Κύπρου ως προορισμός για επενδυτικά ταμεία, είναι το χαμηλό κόστος λειτουργίας. Μικρού και μεσαίου μεγέθους επενδυτικά ταμεία προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία στο κόστος λειτουργίας, γι' αυτό και βλέπουμε αρκετά από αυτά να επιλέγουν την Κύπρο. Το συγκεκριμένο πλεονέκτημα γίνεται ακόμα πιο σημαντικό αν ληφθεί υπόψη το υψηλό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, η ευρεία χρήση της αγγλικής γλώσσας αλλά και τα γενικότερα πλεονεκτήματα της χώρας ως προορισμός, όπως η ασφάλεια, οι καλές καιρικές συνθήκες και η φιλοξενία.

Με αυτά τα όπλα και επιχειρήματα και με τους περιορισμένους, συγκριτικά με άλλους τομείς, οικονομικούς πόρους που έχουμε στη διάθεσή μας συνεχίζουμε την προσπάθεια προσέλκυσης επενδυτικών ταμείων. Η μέχρι σήμερα πορεία, μας ικανοποιεί και είμαστε ιδιαίτερα αισιόδοξοι πως μπορούμε να επιτύχουμε τον στόχο που έχουμε θέσει ως CIFA, δηλαδή τα υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία των επενδυτικών ταμείων στην Κύπρο να ξεπεράσουν τα 25 δισ. ευρώ σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Είναι με ικανοποίηση που βλέπουμε διαχειριστές επενδυτικών ταμείων αλλά και επενδυτικά ταμεία από το Ηνωμένο Βασίλειο να έχουν την Κύπρο ως πρώτη επιλογή για μεταφορά των εργασιών τους μετά το Brexit. Συγκεκριμένα, περίπου 10-15 διαχειριστές επενδυτικών ταμείων και περίπου 20 επενδυτικά ταμεία εξετάζουν σοβαρά την επιλογή της Κύπρου. Την ίδια ώρα, η εγγύτητα με αγορές όπως της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, επιδρά θετικά. Πρόκειται για αγορές με σημαντικά αδιάθετα κεφάλαια αλλά και επενδυτικές ευκαιρίες οι οποίες ενδιαφέρουν τα επενδυτικά ταμεία.

Την ίδια ώρα μάς ικανοποιεί ιδιαίτερα το γεγονός πως τα επενδυτικά ταμεία επενδύουν και στην εγχώρια οικονομία, σε τομείς με σημαντικές προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης, όπως η ναυτιλία, η εκπαίδευση, η υγεία και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Εξέλιξη ιδιαίτερα ικανοποιητική, ειδικά σ' αυτήν τη δύσκολη συγκυρία λόγω της πανδημίας, αφού τα επενδυτικά ταμεία διεθνώς εξελίσσονται σε συστημικό πυλώνα συμμετοχής ή χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας.

Ευελπιστούμε ότι πολύ σύντομα τα επενδυτικά ταμεία θα αποτελούν ένα από τους κύριους πυλώνες συμμετοχής ή χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας της Κύπρου και προβαίνουμε σε κάθε ενέργεια να επεξηγήσουμε τόσο στους κρατικούς όσο και σε ιδιωτικούς φορείς τους καλύτερους τρόπους με τους οποίους θα μπορεί να πολλαπλασιαστεί η συνεισφορά του τομέα είτε μέσω κοινών επενδύσεων (co-investment facilities) είτε μέσω απλοποίησης της φορολογίας και άλλων κινήτρων προς αυτή την κατεύθυνση.

Έχοντας όλα αυτά υπόψη, θεωρούμε πως πλέον ο τομέας των επενδυτικών ταμείων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναπτυξιακής πολιτικής της Κύπρου και ως τέτοιος θα πρέπει να προωθηθεί και να αντιμετωπίζεται.

* Γραμματέας διοικητικού συμβουλίου Cyprus Investment Funds Association (CIFA)

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του Θεόδωρου Τζιοβάνη*

Καταπολεμώντας τη σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία

Πρόσφατα, στα διεθνή και κυπριακά ΜΜΕ προβλήθηκαν ειδήσεις που αφορούσαν περιστατικά καταγγελιών για σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας. Οι καταγγελίες αυτές δεν πρέπει να μας εκπλήσσουν. Δυστυχώς, το φαινόμενο της σεξουαλικής παρενόχλησης είναι πραγματικό, διαχρονικό και δεν περιορίζεται μόνο στον χώρο των τεχνών ή του αθλητισμού. Η καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης, όπως και η προαγωγή της ισότητας στην απασχόληση στην ευρύτερη της διάσταση, δεν πρέπει να απασχολεί την προσοχή μας μόνο όταν βρίσκεται στα πρωτοσέλιδα και τα δελτία ειδήσεων αλλά να αποτελεί συνιστώσα του σύγχρονου επιχειρείν.

> ***Η ορθή και υπεύθυνη ενημέρωση αποτελεί το πρώτο βήμα στον αγώνα κατά αυτού του επαίσχυντου φαινομένου***

Οι δηλώσεις συμπαράστασης, οι αναρτήσεις και οι διακηρύξεις έχουν την αξία τους, στα πλαίσια της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, όμως δεν είναι αρκετές από μόνες τους για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα. Οι πράξεις μετράνε περισσότερο από τα λόγια και για να καταπολεμηθεί η σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία πρέπει οι επιχειρήσεις να αναλάβουν δράση. Η αυξανόμενη νομολογία των κυπριακών δικαστηρίων για θέματα παρενόχλησης δημιουργεί μια ολοένα πιο καθαρή και χωρίς αμφιβολίες εικόνα για τις ευθύνες των εργοδοτών. Για παράδειγμα, η πληροφόρηση και εκπαίδευση του προσωπικού αναδεικνύεται σε σημαντική νομική υποχρέωση, το ίδιο και η εισαγωγή ενός κώδικα για την πρόληψη και καταπολέμηση της παρενόχλησης στην εργασία.

Για να είναι, όμως, ουσιαστική και αποτελεσματική η πάταξη του φαινομένου, οι επιχειρήσεις πρέπει να υιοθετήσουν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις, παρά να περιορίζονται σε αποσπασματικές δράσεις. Εάν πραγματικά ένας οργανισμός επιθυμεί να καλλιεργήσει κουλτούρα μηδενικής ανοχής στην παρενόχληση -η πρόληψη είναι προτιμητέα της θεραπείας- θα πρέπει να ενεργήσει σε διάφορα επίπεδα. Είναι καλή η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση του προσωπικού, όμως δεν είναι απόλυτα αποτελεσματική εάν δεν συνοδεύεται από τις απαραίτητες διαδικασίες υποβολής και διερεύνησης παραπόνων, οι οποίες να προστατεύουν τους καταγγέλλοντες από τυχόν εκδικητικές συμπεριφορές. Ταυτόχρονα, η εισαγωγή διαδικασίας υποβολής παραπόνου από μόνη της δεν είναι αρκετή εάν οι εργαζόμενοι δεν γνωρίζουν ποιες συμπεριφορές συνιστούν παρενόχληση και ποιες όχι. Δηλαδή, οι διάφορες πολιτικές θα πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται και να δημιουργούν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο κατά της παρενόχλησης.

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) έχει εκπαιδεύσει εκατοντάδες στελέχη επιχειρήσεων και εργαζόμενους για θέματα πρόληψης και καταπολέμησης της σεξουαλικής παρενόχλησης και μέσα από αυτή την αλληλεπίδραση διαπιστώσαμε ότι υπάρχει ένα σημαντικό κενό ενημέρωσης. Τα εμπειρικά δεδομένα επιβεβαιώνουν τα πορίσματα σχετικής έρευνας που είχαμε διενεργήσει το 2014 ανάμεσα σε 800 οργανισμούς σε παγκύπρια βάση. Έχουμε, επίσης, διαπιστώσει στα πλαίσια παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε οργανισμούς την έλλειψη κατάλληλων διαδικασιών διαχείρισης περιστατικών σε εταιρικό επίπεδο. Η εικόνα βελτιώνεται σταδιακά, αλλά έχουμε ακόμη πολύ δρόμο να καλύψουμε.

Αυτά τα κενά και οι λανθασμένες αντιλήψεις δημιουργούν αβεβαιότητα και σύγχυση, τόσο προς τους εργαζόμενους, όσο και προς τις επιχειρήσεις. Για παράδειγμα, οι εργαζόμενοι μπορεί να εκλαμβάνουν κάποιες συμπεριφορές ως παρενόχληση ενώ δεν είναι, και κάποιες άλλες συμπεριφορές να τις θεωρούν αθώες, ενώ στην ουσία συνιστούν παρενόχληση. Από την πλευρά των επιχειρήσεων, πολλές φορές δεν γνωρίζουν πώς να χειριστούν και να διερευνήσουν κάποιο παράπονο για παρενόχληση.

Για την ΟΕΒ, η προαγωγή της ισότητας στο χώρο εργασίας δεν αποτελεί επιλεκτική ευαισθησία αλλά πάγια προτεραιότητα, διότι αναγνωρίζουμε και αντιλαμβανόμαστε την έκταση του προβλήματος και τις επιπτώσεις του επί των θυμάτων. Θεωρούμε, επίσης, πως η ορθή και υπεύθυνη ενημέρωση αποτελεί το πρώτο βήμα στον αγώνα κατά αυτού του επαίσχυντου φαινομένου, εξού και ήμασταν οι πρώτοι που εκδώσαμε σχετικό Κώδικα Πρακτικής, το 2004.

Σε κάθε περίπτωση, για να λύσεις ένα πρόβλημα πρέπει να αναγνωρίσεις ότι υπάρχει και ακολούθως να δεσμευτείς να το λύσεις. Τα εργαλεία - νομοθετικά, θεσμικά, και εργασιακά - υπάρχουν για να περιορίσουμε στο ελάχιστο την σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία. Κάθε επιχείρηση και κάθε οργανισμός που επιθυμεί να αναλάβει δράση κατά της σεξουαλικής παρενόχλησης μπορεί να βασίζεται στη δική μας βοήθεια.

* Λειτουργού Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικής Πολιτικής ΟΕΒ.